

iz bližnjih in daljnih krajev na ogled. Amerikanci, znane bistre glave, mislili so in mislili, pa izmislili si napraviti ogromen stolp (turn), ki bode po visokosti enak onemu zgodovinskemu, ki so ga nekdanje namerali Babilonci, ko jim je Bog jezik zmešal. Naredili ga bodo iz kovanega železa, zvezan bode križ s križem tako, da bode veter celi stolp lahko prepihal in vendar ne ga mogel podreti. Visok bode 1000 čevljev; spodej v premerji bode imel 150, gorej pa 30 čevljev. Po stopnicah šlo se bode lahko gori in doli, v sredi pa bode imel napravo, po kateri bodo ljudi, ki ne bodo hoteli po stopnicah gori iti, v 3 minutah gori potegnili, v 5 minutah pa spet nazaj spustili, in to 400 oseb na enkrat. Srečno pot na to potovanje! Mi ostanemo doli. Dva Amerikanca Clarke in Reeves ga bosta stavila, stroški so prevdarjeni na 1 milijon dolarjev.

Zabavno berilo.

Moj pès.

Smešnica, spisal J. Aléšovec.

(Dalje.)

Drugo jutro me pošljejo oče po opravkih dve uri daleč k nekemu premožnemu posestniku, ki je bil ob enem mlinar, a njegov mlin jako lep in umetnega stroja. Toliko sem slišal o mlinu, videl ga še nisem, pač pa je bil mlinar že enkrat pri nas, toraj sva bila osebno znana.

Naprežem konjička belca pred koleseljec in drčim po gladki cesti od doma. Par streljajev od našega pohištva zapazim znanega pèsa skakajočega za vozom, a ko vidi, da se po njem ozrem, se vstavi, kakor da bi prašal, ali sme iti z mano ali ne; rep se mu vleče po tleh, tudi ga stiska med noge, kakor da bi imel slabo vest. Meni se jame žival smiliti, mislim si: „revež, saj ni učil se še spodobnosti, toraj mu ne smem zameriti njegovih pregreh,“ in mu mignem z roko, da naj gré za mano. Na to se spusti v tek in je kmalu vstric vozá, kjer me pogleda in priliznjeno z repom maha. Ko mu priklimam, se zopet spusti v tek in teče, rep kviško, pred konjem po cesti, ne zmenijoč se za vozove, ljudi in živino, ki so nas srečevali.

Blizo dve uri pretečete, predno se pripeljem do mlina. Gospodar, čvrste postave in srednje starosti, je videl že voz drdrati proti hiši ter z roko nad očmi gledal, kdo se pripelje. Ko se voz ustavi in on spozná mene, prihiti k vozu, mi pomoli krepko svojo roko in pokliče hlapca, da spravi konja pod streho. Na pragu se pokaže isti hip ženska podoba, na videz nekoliko mlajša od moža, pa v krepkosti in telesni obilnosti doiti ga hiteča. Obraz ji je okrogel in prijazen, zlasti oko žareče ko poldansko južno solnce.

Ko stopim iz vozá, me prime gospodar za roko in pelje proti pragu, kjer se žari gospodinje obraz, ter me predstavi svoji ženi rekoč:

„Tu vidiš sina mojega prijatelja Matija! Ni mar tak ali marveč še gorji, kakor sem ti pravil?“

„Bog vas sprejmi“, me pozdravi gospodinja, „prav veseli nas, da se približate naši hiši.“

„Ne samo približal sem se,“ odgovorim jaz, „marveč vstavil se bom za par uric, če me ne boste odpodili, gospá.“

„Oh, ne gospá, gospodinja! Priimek „gospá“ mi ne gré, mi smo le kmečki,“ me ustavi malo sramožljivo in nadaljuje: „Prav veseli smo vas, le noter stopite. Marijca, hiti pogrniti mizo na vrtu v senci,“ veli v hišo obrnjena, potem zopet meni: „saj vam je ljubši na hlad-

nem, kakor v soparni zaprti sobi, v kateri je še peč zakurjena, ker danes ravno pečemo?“

„O, kamor vam drago,“ odgovorim in stopim v vežo, v kateri vidim ravno zginiti hitrih nog žensko srnico s prtom v roki.

„Jaz grem pa po malo mokrote,“ pravi gospodar, „saj vem, da se vam jezik ust prijema. Žena, pelji ti našega gosta na vrt, potem pa glej, da dobimo tudi kako zagozdo za želodec.“

Jaz se hočem braniti, a mož je bil že zginil, in tako grem za gospodinjo na vrt. Ta je bil precej obširen, z remeljni ograjen prostor unkraj hiše, čegar polovica je bila obsajena s cveticami, druga pa z zeljem, repo, salato in drugo kuhinjsko zelenjavo. Na senčni strani, v kotu stala je lopa z zelenjavo obraščena.

„Tu na levi,“ pravi gospodinja, „je kraljestvo moje hčere, a tū na desni moje. Kar vidite na levi, je priča skrbí Marijčine roke, na desni pa se jaz bolj s praktiko pečam, vendar tudi Marijco navajam na svoj okus, ker iz cvetic na priliko se dobí sicer prijeten duh, a družega nič, s čemur bi se človeku postreglo.“

Moram reči, da me je ta govorica gospodinje osupnila. Ta neprestrašenost in lahkost, s tujcem — kajti to sem jaz bil vsaj njej še — brez vsega obotavljanja pričeti po gladki poti pogovor, se mi je zdela pri ženski kmečkemu stanú čisto nenavadna, saj še gospé najviše omike pridejo v zadrego, kedar imajo pričeti z neznanim človekom kak pogovor, to sem jaz vedel že iz lastne skušnje. Ni me sram obstati, da sem bil v tem trenutku sam v zadregi, ne vedoč, kako bi odgovoril gospodinji.

„Res,“ pričnem vendar-le, „okus obéh občudujem in kar je več, botanično ali rastlinsko znanstvo, kajti tū med salatami nahajam celó kitajsko, katera se lahko vsak dan reže —“

„In na novo zraste,“ mi seže gospodinja v besedo. „To salato so mi nasvetovali gospod župnik in nasadila sem jo.“

„Toraj gospod župnik se pečajo z rastlinstvom, so morda celó učenjak v tem stroku?“

„O, se vé da! Da bi videli njihov vrt!“

„Tako, tako! So morda tudi vaši hčerki dajali poduk, kako naj se cvetice sadé in gojé? Kajti leva stran vrta se mi zdi kakor kak botanični ali umetni vrt.“

„Nekoliko so jej pokazali, toda Marijca to sama zna, je bila več let v nunski šoli.“

„Pa kar jaz vem, se v nunski šoli ne učé toliko. Jaz sam poznam več mestnih gospodičin, ki so bile v tisti šoli, pa nimajo ne duha ne sluha za to.“

„Že niso imele pravega veselja. Vrh tega je našo Marijco učil županov sin, ki je zdaj profesor.“

„Tako, tako!“ odgovorim jaz, nekoliko poparjen po tej novici; kajti vse, kar sem o Marijci dozdej videl in slišal, mi je bilo naslikalo prav zalo podobo o nji v mladem še srcu. Če jo je pa učil človek, „ki je zdaj profesor“, je ni učil samo naravoslovja, in če se je njegovega poduka tako prijela, jej tudi on ni bil samo učitelj. Ta misel mi kar naenkrat ustavi jezik.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Celovca. (Vabilo.) „Trdnjava“, politično društvo za Koroške Slovence, imelo bo 15. aprila t. l. ob treh popoldne v gostilnici k „Sandwirth-u“ svoj letni občni zbor. — Obravnavale se bodo silno važne stvari, zato naj se vsi udje gotovo in o pravem času snidejo k zborovanji.

Trst 6. aprila. — Da v Trstu imajo nekoliko Lahonov, ki bi radi pod Viktorom Emanuelom si naredili svoje gnjezdo, to so mnogi naši bralci že zvedeli iz onega pisma, ki ga je nek skriven komité poslal v Italijo, ko je obhajala 25letnico kralja svojega; za zdaj so to le prazne burke, al dokaz so vladi, kamo utegnemo priti, če se bo zmirom le velika „pogača“ rezala Lahom, Slovencem pa drobtine metale! — Narava se je tukaj vže oživela: vse cvete in zeleni. Meščani jo hodijo na deželo v bližnje vasi občudovat. Tudi jaz sem eden izmed tistih, katerim krasota mlade narave globoko v srce sega; vendar najraje zahajam tje, kjer slišim svoj sladki materni jezik; ondi med drugim najdem domači dom, to je, čitalnico v Rojani, kjer se brezskrbno oddahnem in besedico menjujem s samimi brati svojimi. Naj pri tej priliki svetu povem nekaj novega o Rojanski „kmečki čitalnici“, — tako se dozda zve. Nekateri pseudobratje so se spodtikali nad njenim imenom in hoteli so jo prekrstiti ter prenesti v mesto. Toda čast in hvala g. Žvanut-u od mestne, g. Požar-ju od kmečke strani in še drugim, da so jo ohranili in se med seboj prijazno porazumeli. Od zdaj naprej bo menda kaka gospica ali kak gospič resno prevdaril, predno bo kmeta psoval. To nas veseli, gosp. Žvanut! Vi okoličani pa pristopite v jako obilnem številu, da boste v večini in tedaj, kakor vže zdaj odbor namerava, društvena pravila predelali in popravili. — Naj omenim še izvrstnega petja v Rojanski cerkvi veliki teden. — Iz srca čestitamo gosp. fajmoštru, da si je priskrbel tako vrlega narodnega pevca.

Iz Železne Kaplje 4. aprila. — Naj Vam, drage „Novice“, poročim dogodbo, ki je sicer že par mesecev stara, pa ni še bila v nobenem časniku omenjena, dasiravno to zasluži, ker prav lepo slika razmere našega kraja. — Tukaj že dolgo časa životari slovenska čitalnica, ktera je pa bila že koj iz početka našim nemškutarjem, zlasti uradnikom in med zadnjimi v prvi vrsti gospodu okrajnemu sodniku Stuhecu, slovenskega rodú možu, zelo na poti in pravi trn v peti. Ta čitalnica si je bila iz prostovoljnih doneskov svojih udov in duhovnikov okoličnice kupila leta 1872 harmonij in prejšnji gosp. kaplan F. B. je s prav vgodnim vspehom podučeval pri njem šolsko mladino ter tudi domače fante v petju. Čitalnica je zamogla vsled tega napravljati „besede“, in tega naš okrajni sodnik gospod Stuhec, ki se štuli za vodjo nemščurjev, ni mogel nikakor trpeti; gostilničarja, v čegar hiši ima čitalnica svoje prostore v drugem nadstropji, je kar naravnost podpihoval, da naj to društvo zapodi izpod svoje strehe, česar pa ta ni storil. Po odhodu gospoda kaplan F. B. je podučevanje v petju prenehalo, kajti naš učitelj gospod J. G., sicer izvrsten mož in izurjen glasben umetnik, si ne upa zahajati v čitalnico, ker — je gospod Stuhec tudi njemu dal prijazen migljaj s kolom, da naj se ogiba čitalnice, ako hoče, da ne bo pri deželnem šolskem svetu pike dobil. Primeri se, da je gostilničar, ne posebno premožen mož, bil tožen po nekemu, kteremu je bil dolžan; gospod sodnik spiše po postavi rubilno pismo in opomni tožnika na lepi harmonij, ki stoji v prvem nadstropji gostilnice, da-si mu je bilo dobro znano, čigav je, in ne lastnina gostilničarja. Brič zarubi pohištvo gostilnice, a cenilni možje pusté v prvem nadstropji, kjer je čitalnica, vse pri miru, vedoči, da gori ni ničesar gostilničarjevega. Vkljub temu pa pride drugi dan sodnijski brič z dvema delavcema in vsi trije odpeljejo čitalnični harmonij v občinsko hišo, „zarad nevarnosti.“ Upnik tega sam po sebi ni včini, marveč splošno mnenje je bilo, da mu je misel vdihnil gospod Stuhec. Iz tega zapora rešita predsednik in tajnik čitalnice harmanij s tem, da plačata za gostilničarja znesek

130 gld., zarad kterih je bil tožen, a vsled dotične vloge do c. k. okrajne sodnije se harmonij vendar-le ne pripelje v čitalnico nazaj, ampak k njenemu predsedniku, gospodu župniku Š. M. Zarubljeni harmonij pa je nameravala občina kupiti za šolo, ko bi bil po dražbi na prodaj prišel. — Tako je odletela zaušnica, ktero je gospod Stuhec namerjal čitalnici, in zdaj je vse pri starem, samo gospod Stuhec ne, kajti ta se še bolj jezi. Naj mu dobro tekne ta jeza in mu ne moti prebave.

Iz Ljubljane. (Iz seje deželnega odbora 3. aprila.) Pogorelcem iz Šmarčine v Boštanjki občini se je dovolilo 500 gold. podpore iz deželnega zaklada. Vsled tega požara je deželni odbor tudi sklenil, vsem županstvom in župnikom poslati okrožnico, naj po svoji moči pri vsaki priložnosti delajo na to, da ljudje ne zanemarjajo zavarovati svojih poslopij pri kaki assekuranci, da vendar enkrat neha tista ravno tako žalostna kakor sramotna pritožba pri vsacem požaru, da le trije, štirje so zavarovani, vsi drugi pa ne! Tarife zavarovanja so tako nizke, da si vsak lahko za malo plačilo hišo in gospodarsko poslopje zavaruje zoper škodo ognja. — Dopis deželnega predsedstva, da je v zadnjem deželnem zboru sklenjena postava zastran dovoznih cest k železničnim postajam z najvišim sklepom od 2. marca t. l. potrjena, vzel se je na znanje. — Poročilo deželne vlade, da je razpisanih spet več baron Flednikovih štipendij za izrejo slepih iz Kranjskega v šoli za slepe v Lincu, je deželni odbor vzel na znanje.

— Kdo bode prihodnji c. k. deželni predsednik? — to se ugibuje tu in tam. „Deutsche Zeitg.“ celó je te dni prinesla novico, da je minister Lasser ustavoverne poslance Kranjske vprašal za njihovo mnenje, in da njih odgovor se je glasil na viteza dr. Kalteneggerja, sedanjega deželnega glavarja, ali pa na barona Apfaltrerna, državnega poslanca.

— (Volitve 11 mestnih odbornikov) so prihodnji teden 13., 14. in 16. aprila, in sicer v 1. razred se jih voli 5, v drugega se volijo 4, v 3. pa se volita 2. Odbor političnega društva „Slovenije“ je velikonočni ponedeljek ob 11. uri dopoldne po „Slovincu“ in na vseh vogalih mesta in predmestij pribitih razglasih sklical narodne volivce v čitalnično dvorano v posvèt: ali hočejo letos voliti ali se še zdržati volitve? Še predno se je obravnavala tega vprašanja začela, bilo je že sklenjeno, da narodni mestjani tudi letos ne gredo volit, kajti prišlo je komaj 30 volivcev, vsi drugi so s tem, da jih ni bilo v posvèt, demonstrirali, da po starem kopitu volilnega reda ne marajo za volitev, pri kateri, če ogromni skupščini c. kr. uradnikov in njim privrženim mestjanom tudi po sreči ne gre, k večemu kakih 5 narodnih mestjanov pride v odbor, ki med ostalimi 25 bile bi le — duše v vicah. V tem smislu so pričujoči mestjani tudi enoglasno sklenili: ne voliti.

— („Slovenija“, društvo za brambo narodnih pravic) imela je občni zbor 29. marca. Vdeležilo se je v nazočnosti vladinega komisarja, g. magistratnega svetovalca Perone, pod predsedstvom g. dr. Jan. Bleiweisa do 50 Ljubljanskih družbenikov. Predsednik dr. Bleiweis je pozdravil stare in nove družbenike, in omenil, da je bil marca meseca 1873. leta zadnji občni zbor, al društvo zarad tega ni roke križem držalo, ker odbor je dobil dela važna zarad volitev za trgovsko in obrtnijsko zbornico, v mestni odbor in v državni zbor. Zadnje so žalostnega spomina, ker se je pri teh narodni razdor pokazal dejansko. Odtrgalo se jih je nekoliko od naše stranke, kateri je geslo: „za vero, dom, cesarja“; zmagovaje pretekla leta sijajno, smo vsled tega razdora pri volitvah v državni zbor padli mi in padli oni, ter zmagal je priporočanec konstitucionalnega društva. Po-

našati pa se vendar smemo z zmago, s katero se nikdo drugi ne more, ker na priporočilo našega društva bil je izvoljen za poslanca Kranjske grof Hohenwart. Kaj pa pomeni grof Hohenwart v državnem zboru, to je obče znano, a dobí še važnejo pomembo, če se pomisli, da bi sovražniki federalizma radi „den Abgeordneten von Krainburg“ v žlici vode vtopili. On je brez ugovora najimenitnejša oseba v državnem zboru. Ponosni na grofa Hohenwarta pa ne smemo zabiti našega velečenjenega rodoljuba dr. Poklukarja, ki je svojo gotovo kandidaturo žrtoval, da so vrli naši Gorenci mogli enoglasno popraviti to, kar so zakrivili zmoteni Notranjci. Konečno se spominja predsednik razpusta Ljubljanskega katoliško-političnega društva, in pravi, da ne vé, zakaj je razpuščeno, in da tudi tega ne vé, ali se bode zopet oživel. Al to sme z dobro vestjo in mora na nekatere interpelacije odgovoriti, da naše društvo „Slovenija“ nima sicer imena: „katoliško-politično društvo“, al na imenu ni nič ležeče; društvo naše stalo je in bode tudi vprihodnje stalo na istem stališču; temu priča je dosedanje delovanje društva našega pod starodavnem in staročastitljivim geslom slovenskega našega naroda, v katerem stoji tudi svetinja svete nam katoliške vere. Zato društvo naše ne zahteva preveč, ako zahteva zaupanje v njegovo delovanje, katerega nikdar ne bode oskrnil današnji razvpiti „liberalizem“, ki se ne briga za pošteno svobodo na vseh oddelkih socijalnega našega življenja, ampak edino le zato, da vero vničuje in ves duhovni stan zasramuje. —

Tajnik Murnik poroča potem o društvenem delovanju preteklega leta, katerega mi Slovenci žalibog ne moremo med srečna leta šteti, vsaj v mnogih dogodbah se je pokazalo, da nesloga ni nikomur v korist, kajti doživeli smo žalostno resnico, da „duobus litigantibus tertius gaudet.“ V prvem občnem zboru lanskega leta (25. januarija) se je obravnavalo velevažno vprašanje o neposrednjih volitvah. V tej obravnavi izprva niso se še odcepili tako zvani „mladi“ od starih, čemur priča je odsek, ki je vsled sklepa, v tem zboru storjenega, imel nalog, napraviti addresso do presvitlega cesarja zoper volilno reformo. Delali so v tem odseku: gg. dr. Bleiweis, Josip Jurčič, Franjo Potočnik, dr. Poklukar in dr. Vošnjak. — Drugi občni zbor bil je 13. februarija in v tem se je obravnavalo o volitvah za trgovsko-obrtnijsko zbornico, katere se pa še zdaj niso izvršile. Postavili so se v tem zboru kandidatje in razšel se je zbor s trdnim zaupanjem, da bode zmaga zopet naša. 3. in 4. občni zbor bil je meseca marca in v teh se je obravnavalo o volitvah za mestni zastop. Sklenilo se je z večino glasov vdeležiti se volitev, stavi so se tudi kandidatje; al pripetilo se je tū, česar bi se nikdo ne mogel nadjati. Prav tisti, ki so se najbolj potezali za vdeleževanje pri volitvah, niso hoteli prevzeti kandidature, drugi pa, vže izvoljeni so se odpovedali največ iz osebnih, maloveljavnih vzrokov. Tu vže se je pokazala razprtija, katera je vrhunec dosegla ob času volitev poslancev v državni zbor. Aprila meseca so trije gospodje sklicali shod slovenskih rodoljubov na belo nedeljo v Ljubljano v posvet za organizacijo volitev in ustanovitev „centralnega“ volilnega odbora za vse slovenske dežele in za posvetovanje o poslancih za državni zbor. Odbor „Slovenije“ je po pravilih svojih tudi začel delati priprave za volitve. Izid obeh pa je bil volitev izvrševalnega odbora za Kranjsko, kateri se je volil maja, pa — razšel brez daljega delovanja. Tako ste nastali dve narodni stranki v veselje sovražnika obeh, in zgodilo se je, kar mnogo let niso mogli niti protivniki, niti ni mogla vlada doseči. Vsak rodoljub mora pač želeti, da bi se spoznala nezmerna škoda ta-

cega razpora in da bi kmalu bil konec nenaravnemu boju. — Odbor društveni je dalje tudi skrbel, da so izvedenci pisali poduke v „Novicah“ in „Slovencu“ o uravnavi zemljiškega davka po postavi od 1869. leta in o pravicah, katerih naj se posestniki poslužijo pri dotičnih pritožbah. Razdelil se je tudi letopis v več sto iztisih, v katerem je tiskana cela postava od 24. maja 1869. leta. Sklicali so se tudi v privatni razgovor posestniki iz vseh krajev naše domovine. „Slovenija“ si pač brez hvalisanja to pripisuje, da brez njenega prizadetja dremala bi bila naša dežela v prevažnem trenutku, ko je šlo za novo uravnavo davka.

Društvo šteje družbenikov 591, in je imelo dohodkov 420 gold., stroškov pa 450 gold. 50 kr. ter ima primanjlake 200 gold.

Zbor je brez ugovora vzel to poročilo na znanje.

O posamesnih predlogih poprime dr. Costa besedo in se spominja v resnici spoštovanega moža, delalnega uda našega društva, prezgodaj umrlega Jožefa Šventnerja, kateri je vedno delal za našo narodno reč in je bil mož velicega vpliva, toraj je gotovo tudi vreden, da se to javno pripozna. Ko še predsednik omenja zaslug umrlega o narodnem gibanju, se vzdignejo vsi pričujoči v znamenje živega sočutja. — Na to poprime zopet dr. Costa besedo in omenja delovanja grofa Hohenwarta v državnem zboru. Njegovi izvrstni govori so dosegli, da celó Lasser, duša sedanjega ministerstva, je pripoznal, da je on mož „jako pomenljive prihodnosti“, ter da bode še prišel na vladino krmilo. Kedar se to zgodi, takrat bode tudi postala Avstrija srečnejša in bode država srečnih narodov. Se vé da on sam bi tega ne mogel storiti, al on je voditelj stranke, katera se opira na večino narodno. Mi se radujemo tega zato, da je ta mož naš poslanec, in se ponášamo, da vsa Avstrija gleda na nj. Dobil je zaradi tega vže mnogo pritrdilnih pisem in naš zbor je po predlogu Costovem zaklical vrlemu boritelju trikratno slavo ter enoglasno sprejel to-le resolucijo: „Občni zbor političnega društva „Slovenije“ pritruje postopanju grofa Hohenwarta in njegovih tovaršev in jim izreka svojo najiskrenejšo zahvalo.“ — Predsednik je brž brzojavil to grofu Hohenwartu na Dunaj.

Po vprašanji dr. Karola Bleiweisa zaradi volitev v mestni zbor se sprejme tudi njegov predlog: „novo izvoljeni odbor naj skliče shod volilcev, kateri naj bi sami sklepali, ali se hoče narodna stranka vdeležiti teh volitev ali ne.“

Konečno se je volil nov odbor, v katerega so voljeni: dr. Jan. Bleiweis, dr. Costa, Jož. Debevec, Klun, Murnik, Pakič, Pfeifer, dr. Poklukar, Regali in Sovan.

— (Političnega društva „Slovenija“ odbor) se je 2. dne t. m. konstituiral tako-le: Prvomestnik dr. Jan. Bleiweis, — prvomestnikova namestnika: dr. E. H. Costa in Jožef Debevec, — zapisovalca Jožef Pfeifer in dr. Jožef Poklukar, — blagajnik Franc Ks. Souvan stareji; ostali odborniki so Karol Klun, Janez Murnik, Miha Pakič. Odborništvo se je odpovedal Jožef Regali nadjaje se, da se od vlade razrušeno katolično-politično društvo zopet opomoči, postava pa prepoveduje, odborniku biti dvema političnema društvoma. — V isti seji je bilo sklenjeno, da se po nalogi občnega zbora skličejo na 6. aprila v čitalnično dvorano narodni volilci v pogovor zaradi prihodnjih mestnih volitev. Društvo ima zbore vsak mesec in sicer prvi četrtek vsacega meseca ob 8. uri zvečer v čitalnici.

— Gosp. Martin Pajk, fajmošter v Polji, je 1. aprila po kratki pljučni bolezni umrl. Kakor slišimo, je

svoji fari zapustil lep spominek: cerkev in reveže je v oporoki svoji naredil za glavne dediče.

— (V slovenskem gledišči) je bila 6. t. m. predstava na korist gosp. Nolliju. „Godčeve pesmi“, prav dobra igra iz ljudskega življenja, polna ginljivih prizorov, se je tudi vrlo dobro igrala. Gospodje Nolli, Schmidt, Kajzelj in Juvančič, gospodičina Podkrajšekova in gospá Tomanova, pa tudi gosp. Jekovec so hvalevredno vršili svoje naloge. Gosp. Nolli, že pri nastopu navdušeno pozdravljen, dobil je poleg polne hiše še dva venca povrh. Kakor je tedaj on bil lahko zadovoljen z benefico, tako tudi bilo je zadovoljno občinstvo z igro in predstavo.

— (Na korist gospé Odijeve in gosp. Šusteršica) je jutri, 9 dne t. m. slovenska predstava v deželni gledališču. Predstavljali se boste izvirna resna igra v 2 aktih „Sovraštvo med brati in sprava“, ki jo je spisal Josip Gécelj, in pa od J. Alešovca poslovenjena kratkočasnica „Visoki C.“ Dobro izbrani igri in ozir na to, da beneficijanta spadata v vrsto najboljših slovenskih igralcev, dadó nađo polnega gledališča.

— (Na korist g. Šantelna), mnogozasluženega kapelnika dramat. društva in pevovodje čitalničnega bode predstava v nedeljo 12. aprila v deželni gledališči s prav zanimivim programom. Večletne zasluge gosp. Šantelna za slovensko petje so nam porok, da bodo narodnjaki naši ta dan dejansko pokazali, da vedó čislati marljivo delovanje.

— (Zarad konfisciranega „Slovenca“ št. 27) je bila danes obravnava pri deželni sodnji v Ljubljani, ker se je vredništvo „Slovenca“ zoper konfiskacijo pritožilo. Dr. Costa kot zagovornik je izvrstno dokazal, da konfiscirani članek nima takega zadržaja, kakoršnega mu državni pravdnik podtika, sodnija pa je zavrgla pritožbo in potrdila konfiskacijo.

— (Pobirki iz časnikov.) „Slov. Gosp.“ v 14. listu piše: „Mariborska čitalnica je v pondeljek zarad preselitve, kakor so gospodje v „Marb. Ztg.“ naznanili, po dražbi prodajala svoje pohištvo in tudi priprave za gledališčne igre. — Menda se hoče majhna družbica bolj stisniti, kar je v gospodarskem oziru modro.“ — Ker to noticijo nahajamo v „Gosp.“, ki nima navade razglašati, kar ni res, vprašamo tedaj: „Narode!“ ali ni res, kar se je „Novicam“ iz Štajarskega že pred letom in dnevom poročalo, da ne raste trava, kjer Vošnjakovci hodijo, kajti Vošnjak pomeni razpor med Slovenci, ki se datira od onega časa, kar je „Slov. Narod“ začel v Mariboru izhajati pod firmo: „dr. Vošnjak in drugovi.“

— Bralce naše kmetijskega stanú spominjamo na razglas gospodov Činkelnov v današnjem „Oglasniku“ s tem pristavkom, da vprihodnje kaj več povemo o tem.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Zbornica poslancev je zarad velikonočnih praznikov odložila svoje delovanje do 14. dne t. m. Ker se obravnave delegacij začnó 21. dne t. m., bode obe enem zborovanje na dve strani. Razprave delegacij letos ne bodo tako gladko tekale in sklepi ne se po volji ministerstva vršili tako kakor druga leta, ker Giskra in Herbst brusita neki že sabljo, s katero bosta finančnim [predlogom ministerskim glave sekala, maščevaje se nad ministerstvom, ki noče popolnoma tako plesati, kakor ona dva godeta. Minister vojaštva zahteva za letošnje leto 93 milijonov in 121.646 goldinarjev za navadne potrebščine skupne armade Avstrijske, za iz-

redne pa blizo 6 milijonov. Zarad dragine živeža zahteva vojni minister za nakup hrane (moke itd.) 1 milijon 700.000 gold. več kakor lani.

— Po verjetnih poročilih je cesar naš odgovor na papeževo pismo zarad „verskih postav“ lastnoročno pisal in ne ga po sicer navadni poti c. kr. poročnika izročiti dal papežu, ampak njemu naravnost ga poslal.

Česko. Iz Prage. — Mladočehi hočejo zdaj „liberalizem“ verski kazati s tem, da se delajo husite. Palacky je v „Pokroku“ povzdignil tehtni svoj glas zoper laž in komedijo „Mladočehov“, ki v ničemur niso nekdanjim husitom podobni; husiti so bili po svoje za vero in cerkev tako fanatično zavzeti, da so z mečem in ognjem se bojevali zoper vero Husovo; mladočehi so brez vere; gol materijalizem jih vodi v vsem; husizem je le larva, katero so si zdaj na obraz pritiskali, da ž njo Češki narod slepijo, delaje se za verne husite, da pod to krinko teptajo katoliško vero in duhovstvo. — To je pa moška in odkritosrčna beseda Palackega nasproti „laži“ in „komediji“ mladočeski!

Hrvaško. — Deželni zbor bode sklican na 10. ali 12. aprila in zboroval bode do polovice maja.

Ogersko. — Peštanska sodnija je grozovitega roparja in morivca Rozsa Šandorja v smrt na vislicah obsodila. Dvakrat je imel že na vislicah konec vzeti, kakor je po svojih umorih, ropih in tatvinah zaslužil; al na svét magjarskih zagovornikov njegovih bil je pomiloščen, in — vtretjič je zdaj obsojen.

Nemčija. — Pruska koraka dosledno po poti zoperverskih postav in nadškof Melchers iz Kolina je drugi, ki prusko prostost vživa v — ječi. Enaka osoda čaka vse druge pruske škofo. „Der Krug geht so lange zum Brunnen, bis er bricht“ — naj bi Prusi ne zabili tega nemškega pregovora.

Laško. — Kar so poslanci laških Tirolcev v državnem zboru stavili predlog, naj se jim dovoli lastni deželni zbor, oglasilo se je „Comitato Triestino“ in „Gazzetta d' Italia“ to glasilo adresira na kralja „poštenoviča“ pripovedovaje, da večina Tržačanov hrepeni z Italijo združiti se. Lahi dobro poznajo nemogočnost tiste gore z bojem pridobiti, na katerih „bersagliere tirolese“ straži, poskušajo toraj to doseči po državnem zboru. Lahoni so že veliko požrli Avstrije, in vendar njih želodec še ni nasiten!

Žitna cena

v Ljubljani 1. aprila 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 7 fl. 10. — banaške 8 fl. —. — turšice 5 fl. 20. — soršice 4 fl. 20. — rži 4 fl. 80. — ječmena 3 fl. 90. — prosa 3 fl. —. — ajde 4 fl. 80. — ovsa 2 fl. —. — Krompir 3 fl. 20.

Kursi na Dunaji 7. aprila.

5% metaliki 69 fl. 15 kr. Ažijo srebra 105 fl. 60 kr.
Narodno posojilo 73 fl. 40 kr. Napoleondori 8 fl. 95 kr.

Loterijne srečke:

v Trstu { 28. marca 1874: 24. 5. 69. 54. 86.
v Lincu { 10. 70. 80. 45. 31.

Prihodnje srečkanje v Trstu 11. aprila.